

ZP-NKWR.431.2.74.2019.EM

Pani
Agnieszka Tekiela
Dyrektor
Domu Dziecka
w Strzelinie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 13, 14 i 15 listopada 2019 roku na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Emilia Molska - Kaźmierczak - inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu i Edyta Kubicka - starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Domu Dziecka w Strzelinie, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „Domem”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie przestrzegania standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 12 czerwca 2019 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2019 roku.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 listopada 2018 roku do dnia 13 listopada 2019 roku. W okresie objętym kontrolą funkcję dyrektora Placówki pełniła Pani Agnieszka Tekiela, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. Na czas czynności kontrolnych prowadzonych w dniu 13 listopada 2019 r. Dyrektor upoważnił panią Iwonę Frąckiewicz - wychowawcę do reprezentowania Placówki.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Dyrektora oraz osobę przez niego upoważnioną, wyjaśnień pedagoga i psychologa, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, indywidualnych rozmów z wychowankami oraz wizji lokalnej Placówki. Kontrola została odnotowana w zeszycie kontroli.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Placówka jest publiczną jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej prowadzoną przez Powiat Strzeliński. Działa na podstawie decyzji nr PS-IS.9423.2.2011 z dnia 14 stycznia 2011 roku z późniejszymi zmianami.

Zgodnie z art. 101 ust. 2 ustawy oraz art. 36 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 511 ze zm.) Zarząd Powiatu w Strzelinie podjął uchwałę nr 336/17 z dnia 22 sierpnia 2017 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego placówki opiekuńczo - wychowawczej „Dom Dziecka w Strzelinie”. Regulamin organizacyjny został opracowany, m.in. w oparciu o zapisy ustawy oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), zwanego w dalszej części „rozporządzeniem”. Powyższy dokument określał m.in. organizację Placówki, zasady sprawowania opieki, prawa i obowiązki wychowanków, prowadzoną dokumentację oraz mienie i gospodarkę finansową. Do zapisów Regulaminu nie wnosi się zastrzeżeń.

(dowód: akta kontroli str.21-34)

Dom Dziecka w Strzelinie zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodzin własnych. W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce umieszczonych było 13 wychowanków. Dwoje dzieci poniżej 10 roku życia przebywało w Placówce wraz ze starszym rodzeństwem, co jest zgodne z art. 95 ust. 2 ustawy. W okresie objętym kontrolą dwoje dzieci powróciło do domu rodzinnego, czworo usamodzielniało się, dwoje zostało przysposobionych, jeden przeniesiony do rodzinnej pieczy zastępczej.

(dowód: akta kontroli str. 35-41, 152)

Placówka zapewniała całodobową opiekę i wychowanie. Dyżury wychowawcze w Domu od poniedziałku do piątku pełnione były w godzinach 7:00 - 15:00, 14:00 - 22:00, 22:00 - 8:00. W soboty i niedziele oraz w okresie wakacji letnich opieka nad dziećmi była sprawowana w godzinach 9:00 - 21:00 i 21:00 - 9:00. Wychowawcy wykonywali dodatkowo tzw. „dyżury zakładkowe” przeznaczone m.in. na budowanie kontaktu z dzieckiem, którego procesem wychowawczym kierowali. Na podstawie przedłożonych grafików pracy,

list obecności pracowników oraz sporządzonego wykazu liczby wychowanków umieszczonych w Placówce w okresie objętym kontrolą stwierdzono, że przestrzegano zapisu § 10 ust. 2 i § 11 ust. 2 rozporządzenia dotyczącego liczby osób sprawujących opiekę nad dziećmi. Przestrzegano przepisu § 10 ust. 3 rozporządzenia dotyczącego liczby dzieci pozostających pod opieką pedagoga, psychologa albo osoby prowadzącej terapię w czasie prowadzonych przez nich zajęć. Dwa razy w miesiącu pedagog i psycholog prowadzili zajęcia grupowe. Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia każdy wychowawca kierował procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. *(dowód: akta kontroli str.38-40, 148-149, 152)*

Analizie i ocenie poddano dokumentację wychowawczą dzieci, tj. diagnozy psychofizyczne, plany pomocy, karty pobytu, karty udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów dla wybranych dzieci, a także arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych.

Ustalono, że diagnozy psychofizyczne i ich aktualizacje przygotowywał psycholog i pedagog. Diagnozy były sporządzane w terminie do 3 miesięcy od momentu przyjęcia dziecka do Placówki. W jednym przypadku dokonano aktualizacji wymienionego powyżej dokumentu. Zgodnie z § 14 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia diagnozy psychofizyczne uwzględniały analizę mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym i społecznym, a także przyczyn kryzysu w rodzinie oraz jego wpływu na rozwój dziecka, relacji dziecka z najbliższym otoczeniem i osobami ważnymi dla niego oraz jego rozwoju. Diagnozy zawierały również wskazania dotyczące dalszej pracy pedagogicznej oraz, w zależności od indywidualnych potrzeb wychowanka, do programu terapeutycznego, pracy z rodziną dziecka, przygotowania do usamodzielnienia.

(dowód: akta kontroli str. 42-43, 48-52, 139)

Zgodnie z § 15 rozporządzenia i art. 100 ust. 1 ustawy po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka lub we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną w gminie pochodzenia dziecka, opracowywał plan pomocy. W planie pomocy określano cel pracy z dzieckiem, cele oraz działania krótkoterminowe i długoterminowe z uwzględnieniem wieku wychowanka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej oraz przebiegu procesu przygotowania do usamodzielnienia. Niezgodnie z rozporządzeniem, w jednym przypadku plan pomocy opracowano przed sporządzeniem diagnozy psychofizycznej oraz nie wyznaczono celu pracy z dzieckiem spośród wskazanych w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia. Nie rzadziej niż co pół roku dokonywano modyfikacji planów pomocy. *(dowód: akta kontroli str. 44, 53-61)*

Analizie poddano karty pobytu dzieci za miesiąc listopad 2018 roku oraz maj i wrzesień 2019 roku. Karty pobytu zawierały wymagane opisy i informacje, były prowadzone zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 lit. od a do i rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 45-46, 62-63)

Przestrzegano przepisu § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia dotyczącego prowadzenia kart udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów dla wytypowanych dzieci. Pedagog i psycholog prowadzili zajęcia indywidualne oraz wspólnie grupowe.

Realizując obowiązek zawarty w § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, psycholog i pedagog prowadzili kwestionariusze (arkusze) badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Wpisów w dokumentacji dokonywano raz w miesiącu.

(dowód: akta kontroli str. 47, 64-75, 77-80, 120-121, 138, 140)

W okresie objętym kontrolą nie zachodziły przesłanki uzasadniające złożenie przez Dyrektora Placówki wniosku, o którym mowa w art. 100 ust. 4a ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 35-40)

Na podstawie oświadczenia Dyrektora oraz rozmów z wychowankami stwierdzono, że Placówka zapewniała dzieciom całodzienne wyżywienie zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. Przy ustalaniu jadłospisu w miarę możliwości uwzględniano zdanie podopiecznych. Intendent na bieżąco dokonywał zakupu artykułów spożywczych, a opiekunowie wraz z dziećmi przygotowywali posiłki. W dni nauki szkolnej wychowankowie spożywali obiady w szkołach, a dla dwójki starszych dostarczała je firma cateringowa do Domu. W weekendy obiady przygotowywano w Placówce. W rozmowach indywidualnych dzieci wskazywały, że miały zapewniony swobodny dostęp do napojów i jedzenia przez całą dobę.

(dowód: akta kontroli str. 81-88, 142-143)

Wychowankowie byli objęci podstawową opieką zdrowotną w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Medicus” przy ul. Piłsudskiego w Strzelinie. Dzieci w zależności od potrzeb korzystały również z pomocy dermatologa, okulisty, stomatologa, ortodonta, neurologa, psychiatry, endokrynologa, nefrologa, chirurga, laryngologa, gastroenterologa, alergologa, ginekologa, ortopedy, kardiologa. W okresie kontrolnym troje wychowanków było hospitalizowanych, jeden przebywał na leczeniu uzdrowiskowym.

Zgodnie z zaleceniami lekarskimi wychowanków zaopatrywano w produkty lecznicze, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne, np. okulary, wkładki ortopedyczne. Za kontakty z lekarzami, realizację recept i wydawanie leków odpowiadali wychowawcy. Aktualnie dwoje wychowanków pozostawało pod opieką lekarza psychiatry, jeden z nich przyjmował zlecone leki, których zakup nadzorowała pielęgniarka. W imiennych kartach dzieci odnotowywano leki przyjmowane przez

nie na stałe. Prowadzono także zeszyt leków podawanych doraźnie.

(dowód: akta kontroli str.89-93, 144-145)

Placówka zapewniała każdemu wychowankowi odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku. Zakup odzieży, obuwia, bielizny odbywał się zgodnie z indywidualnym zapotrzebowaniem. Adnotacje o dokonanych zakupach znajdowały się w karcie odzieżowej prowadzonej dla każdego dziecka. Wychowankowie otrzymywali również ww. artykuły od darczyńców.

(dowód: akta kontroli str. 94-99, 143)

Placówka zapewniała dostęp do zabawek, książek, gier planszowych i multimedialnych oraz dostęp do zasobów bibliotecznych.

(dowód: akta kontroli str.102-108, 143)

Każdy z wychowanków otrzymywał środki higieny osobistej. Dzieciom przebywającym w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii produkty te przekazywano w czasie odwiedzin w ww. jednostkach bądź podczas pobytu w Placówce.

(dowód: akta kontroli str. 100-101, 144)

Przestrzegano zapisu § 18 ust. 1 pkt 10 lit. a dotyczącego dostępu do nauki w szkołach. Siedmioro dzieci uczęszczało do szkoły podstawowej. Czworo pobierało naukę przebywając w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, dwoje w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii. Żadne z dzieci nie było objęte systemem nauczania indywidualnego.

(dowód: akta kontroli str. 35-37)

We współpracy ze szkołami Dom zaopatrywał wychowanków w podręczniki. Placówka zapewniała dzieciom również pomoce i przybory szkolne. Zgodnie ze złożonym przez Dyrektora oświadczeniem, w kontakcie z nauczycielami pozostawali wychowawcy, pedagog i psycholog. Wychowawcy uczestniczyli w zebraniach szkolnych, posiadali dostęp do dzienników elektronicznych. Placówka nie ponosiła opłat za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczyło się poza miejscowością, w której znajduje się placówka opiekuńczo - wychowawcza. Uiszczala natomiast wymagane opłaty za wyżywienie wychowanka. Dyrektor oświadczył, że pokrywano koszty przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza Placówką.

Wychowankowie mieli zapewnioną pomoc w nauce. Przy odrabianiu zadań domowych dzieci korzystały z pomocy wychowawców i pedagoga. W ciągu tygodnia czas na indywidualną pomoc w nauce i odrabianie zadań domowych został wyznaczony w godzinach popołudniowych. Żadne dziecko nie brało udziału w zajęciach wyrównawczych. Placówka zapewniała dzieciom dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych. Dzieci, w zależności od wskazań i potrzeb, brały w nich udział oraz zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga, zarówno indywidualnych jak i grupowych. Pięcioro wychowanków objętych było psychoterapią

w ramach projektu realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie. Wychowankowie na co dzień podlegali oddziaływaniom wychowawczym opiekunów w Placówce. W Domu organizowane były imprezy okolicznościowe i uroczystości, np. Dzień praw dziecka, życzliwości i tolerancji, Dzień Dziecka, andrzejki, mikołajki, jasełka, wieczór kolęd, Dzień Kobiet. *(dowód: akta kontroli str. 109-113, 115-118, 123-124, 145-147)*

W okresie objętym kontrolą wychowankowie uczestniczyli w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno - sportowych takich jak np. harcerstwo, wolontariat. Dzieci brały udział w wycieczkach do Wrocławia (park rozrywki „Bobolandia”, „GoJump”, rejs statkiem, mecz piłkarski, Radio RAM, zwiedzanie Ostrowa Tumskiego, udział w grze terenowej), Zielenca i Rzeczeki (zabawy na śniegu), Chorzowa (park rozrywki „Legendia”), Polanicy Zdroju („Błędne Skały”), Zatoru („Energylandia”). W czasie wakacji letnich jedna wychowanka przebywała na koloniach w Grzybowie i Międzywodziu. Troje podopiecznych w najbliższym czasie ma rozpocząć udział w zajęciach zgodnych z ich zainteresowaniami, tj. jeździe konnej, piłce nożnej, tańcach. *(dowód: akta kontroli str. 114, 122, 147)*

W myśl § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia wychowankowie, którzy ukończyli piąty rok życia, powinni mieć zapewnioną comiesięczną kwotę pieniężną do własnego dysponowania. Ustalono, że w Placówce obowiązywał „Regulamin przyznawania kieszonkowego - kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko w Domu Dziecka w Strzelinie” określający zasady jego przyznawania. W czasie kontroli okazano listy poświadczające realizację obowiązku wynikającego z wyżej wymienionej normy prawnej. Spełniono wymóg w zakresie wysokości kwoty kieszonkowego, tzn. wynosiła ona nie mniej niż 1% i nie więcej niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 125-129, 150)

Placówka mieści się w domu jednorodzinnym, do którego przynależy ogród umożliwiający spędzanie czasu na powietrzu. Dzieciom zapewniono pokoje mieszkalne nie większe niż 5 - osobowe, o powierzchni zapewniającej przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia. Pomieszczenia były oświetlone. Dzieci miały wyposażenie dostosowane do wieku rozwojowego. W pokojach znajdowały się również rzeczy osobiste wychowanków. Zlokalizowane na parterze i piętrze, odrębne dla dziewcząt i chłopców, łazienki z toaletami zapewniały intymność. Wydzielono również miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych. Nauka dzieci i odrabianie zadań domowych odbywało się przede wszystkim w salonie stanowiącym wspólną przestrzeń mieszkalną, będącą miejscem spotkań i wypoczynku. Posiłki przygotowywane były w kuchni wyposażonej w sprzęt gospodarstwa domowego. Zapewnione zostały odpowiednie warunki

do przechowywania i obróbki żywności. Placówka spełniała standardy określone w § 18 ust. 3 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 81-88, 130-135)

Ocenę zgodności zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami dokonano na podstawie kopii dokumentów potwierdzających posiadane wykształcenie oraz pisemnych oświadczeń i zaświadczeń, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 - 4 ustawy. Osoby zatrudnione na stanowiskach do pracy z dziećmi, tj. wychowawcy, pedagog, psycholog, miały kwalifikacje zgodne z art. 98 ust. 1 pkt 1 - 3 ustawy. Dyrektor posiadał kwalifikacje zgodne z art. 97 ust. 3 pkt 1 - 2 ustawy. Przedstawiono również oświadczenia i zaświadczenia, o których mowa w art. 97 ust. 3 pkt 3 - 6 ustawy. Ustalono także, iż dyżury wychowawcze pełniła osoba, która dopiero w okresie objętym kontrolą zdobyła wymagane kwalifikacje. W momencie zatrudniania należy bezwzględnie przestrzegać obowiązku posiadania kwalifikacji zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 136-137)

Na podstawie rozmów przeprowadzonych z siedmiorgiem wychowanków dokonano ustaleń w zakresie przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy. Wychowankowie znali swoje prawa i obowiązki oraz sposoby nagradzania i konsekwencje za nieprzestrzeganie zasad. Wychowankowie potwierdzali przestrzeganie w Placówce praw dziecka, w tym ich podmiotowego traktowania, swobody wyrażania myśli i poglądów, ochrony zdrowia, nauki i wypoczynku, informacji, ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem. Respektowane było prawo do poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej. Wychowankowie, odpowiednio do wieku i stopnia dojrzałości, uzyskiwali informacje i mogli wyrażać opinie w sprawach ich dotyczących.

Dzieci miały zapewnioną całodobową opiekę. Były wyposażane w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb oraz środki higieny osobistej. Placówka zapewniała im wyżywienie. Dzieci poświadczyły również zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne oraz pomoce do nauki i zabawki. Wychowankowie uczestniczyli w wycieczkach i otrzymywali kieszonkowe. W rozmowie potwierdzali uczestnictwo w zajęciach organizowanych na terenie Placówki oraz w zajęciach pozalekcyjnych (koło języka niemieckiego) i rekreacyjno - sportowych sprzyjających rozwojowi ich zainteresowań i uzdolnień. Wychowankowie zgłaszali możliwość podtrzymywania kontaktów osobistych i telefonicznych z członkami rodzin, posiadali informacje o własnym pochodzeniu oraz znali swoją sytuację prawną.

Przygotowaniu do samodzielnego życia sprzyjały działania podejmowane w Domu. Dostosowywano je do wieku i stopnia rozwoju wychowanków, np. drobne prace porządkowe w swoich pokojach i przestrzeniach wspólnych, ogrodzie, pomoc w kuchni.

Dzieci pozytywnie wyrażały się o kadrze Placówki, potwierdzały uczestnictwo w zajęciach indywidualnych i grupowych z pedagogiem i psychologiem.

Wychowankowie nie wnosili zastrzeżeń w zakresie przestrzegania ich praw w Placówce, jak również potwierdzili informacje odnoszące się do standardów opieki i wychowania. (dowód: akta kontroli str. 135-139)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Domu Dziecka w Strzelinie nie stwierdzono nieprawidłowości.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.).

Proszę w terminie **do dnia 31 stycznia 2020 roku** powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji **uwag i wniosków** przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Erelchowska-Stopa

(kierownik jednostki kontrolującej)

E. Marzyl

(członek zespołu inspektorów)

E. Kuciel

(członek zespołu inspektorów)